

Wij willen nog bij twee punten stilstaan: bij de volksgezondheid en bij de hulp aan de opgedoken onderduikers en aan de gezinnen van verdwenen illegale werkers.

Over de volksgezondheid zelve kunnen wij kort zijn: er deden zich op dat gebied, toen eenmaal de eerste voedselnood was gelenigd, in het bevrijde Zuiden geen bijzondere verschijnselen voor, mede doordat uit Zweden en Zwitserland grote hoeveelheden geneesmiddelen werden ontvangen en van *Shaef* door bemiddeling van het Militair Gezag eveneens geneesmiddelen maar bovendien enkele duizenden babypakketten, voorts allerlei medische instrumenten, twee Röntgen-installaties, zes mobiele waterreinigingsinstallaties en tenslotte hospitaal-uitrustingen, voldoende om er acht ziekenhuizen met elk 200 bedden mee in te richten.

Men had op de sector van de volksgezondheid het voordeel dat, gelijk eerder vermeld, de directeur-generaal van de volksgezondheid, dr. C. van den Berg, zich naar Eindhoven had kunnen begeven. Hij vestigde er begin oktober, zoals hij later schreef, 'het eerste departement in bevrijd gebied' door er aan de ingang van een pand een bord te plaatsen met opschrift 'Departement van sociale zaken, afdeling Volksgezondheid'. 'Mijn hele outillage bestond', aldus van den Berg, 'uit enkele schrijfbureaus en wat schrijfpapier. Mijn enige assistentie was mijn achttienjarige zoon. Gelukkig kwam er op die eerste dag reeds... een in Eindhoven gestrande ambtenaar van het departement... zijn diensten aanbieden... Een dame die op haar kantoor niets te doen had, kwam zich aanmelden als typiste en bracht gelukkig een schrijfmachine mee'¹ – zo kon van den Berg aan de slag gaan. Hij droeg er zorg voor dat overal plaatselijk een commissie werd gevormd die de medische toestand scherp in het oog hield. Een geneeskundig inspecteur of diens plaatsvervanger was er voorzitter van en onder de leden bevond zich steeds een vertegenwoordiger van het Medisch Contact (de illegale organisatie der artsen welke eind '41 was ontstaan). Eens in de week kwamen voorts de geneeskundige inspecteurs met van den Berg samen en op hun vergadering volgde er dan een met het hoofd van de sectie-Volksgezondheid van het Militair Gezag en met vertegenwoordigers van het Canadese Eerste en het Britse Tweede Leger en van de *Shaef-Mission*. Dit was een bij uitstek geslaagde vorm van coördinatie waarbij zich tussen van den Berg en het Militair Gezag geen moeilijkheden voordeden, behoudens dan dat hij het niet toejuichte dat

¹ C. van den Berg: 'September 1944–mei 1945. Volksgezondheid in bevrijd Nederland', overdruk uit *Katholieke Gezondheidszorg* (nov. en dec. 1965, jan. 1966), p. 8.